

1. Üldandmed

Õppeasutus:	Valgamaa Kutseõppekeskus
Õppekava nimetus: (venekeelsetel kursustel nii eesti kui vene keeles):	Tõstukijuht
Õppekavarühm: (täiendus- koolituse standardi järgi)	Transporditeenused
Õppekeel:	Eesti keel

2. Koolituse sihtgrupp ja õpiväljundid

Sihtgrupp ja õppe alustamise tingimused. *Ära märkida milliste erialaoskuste, haridustaseme koolitus on mõeldud; ära tuua kas ja millised on nõuded õpingute alustamiseks.*

Sihtgrupp: Koolitus on mõeldud **logistika-, transpordi-, tootmis- ja ehitusvaldkonnas** töötavatele isikutele, kes puutuvad oma igapäevatoos kokku laotõstukite kasutamise ja soovivad omandada tõstuki juhtimis- ja töötamisõigust. Samuti sobib koolitus neile, kes soovivad täiendada oma oskusi tõstuki juhtimisel või vajavad sertifikaati töötamiseks.

Õppe alustamise tingimused:

10 osalejat

- Koolitusel osaleja peab olema **vähemalt 18-aastane**.
- **Eelnev töökogemus või erialaoskused pole kohustuslikud**, kuid on eelistatud, kui õppija on juba varem kokku puutunud logistikavaldkonna või laotöödega.

Õpiväljundid. *Õpiväljundid kirjeldatakse kompetentsidena, mis täpsustavad, millised teadmised, oskused ja hoiakud peab õppija omandama õppeprotsessi lõpuks.*

Õpiväljundid:

- Määratleb ja tunneb tõstukite erinevaid liike ja nende tehnilisi parameetreid**
 - Õppija oskab eristada tõstukite erinevaid tüüpe ja tunneb nende põhilisi omadusi (nt tõstevõime, pöörderaadius, gabariidid).
- Tunneb tõstukite ehitust, sõlmi ja agregaatide ning nende tööpõhimõtteid**
 - Õppija tunneb tõstuki mehaanilisi ja elektrilisi komponente ning oskab selgitada nende tööpõhimõtteid.
- Teostab tõstuki tehnilise korrasoleku kontrolli ja igavahetuselist hooldust**
 - Õppija suudab kontrollida tõstuki töövõimekust, teostada lihtsaid hooldustöid (nt õlitaseme kontroll, rehvide ja pidurite kontroll) ning järgida hooldusjuhiseid.
- Rakendab tööohutuse põhimõtteid ja kasutab tõstukit vastutustundlikult**
 - Õppija suudab juhtida tõstukit töökeskkonnas, järgides tööohutuse ja liiklusreegleid. Ta oskab ohutult paigutada ja teisaldada koormaid, arvestades masina stabiilsust ja raskuskeset.
- Hindab ja analüüsib tõstuki kasutamise ohutusriske**
 - Õppija oskab tuvastada võimalikke ohuallikaid, vältida tööõnnetusi ja teha vajalikke ennetusmeetmeid. Vajadusel suudab õppija analüüsida tekkinud ohuolukordi ja pakkuda välja lahendusi.
- Teostab praktilisi tõstukijuhi tööülesandeid laos ja töökeskkonnas**

- Õppija oskab ladustada, paigutada ja teisaldada erinevaid koormaid laos või tootmisruumides, kasutades tõstukit tõhusalt ja vastavalt ohutusnõuetele.

Õpiväljundite seos kutsestandardi või tasemeõppe õppekavaga. *Tuua ära vastav kutsestandard ning numbriline viide konkreetsetele kompetentsidele, mida saavutatakse.*

Vastav kutsestandard ja kompetentsid:

- **Laotöötaja, tase 4 kutsestandard:**
 - **B.2.1. Töö ladudes ja ladustamine**
 - Oskab käsitleda ja teisaldada kaupu tõstukitega, järgides ladustamise põhimõtteid ja tagades kaupade ohutu paigutuse.
 - **B.2.2. Tõstukite juhtimine ja hooldus**
 - Tunneb tõstukite liike, ehitust ja hooldustöid ning oskab teostada igapäevast tehnilist kontrolli ja hooldust.
 - Suudab juhtida tõstukit vastavalt ohutusnõuetele ja kasutada koorma teisaldamisel tõstuki parameetreid optimaalselt.

Koolituse õpiväljundite ja kutsestandardiga seos:

1. **Määratleb ja tunneb tõstukite erinevaid liike ja nende tehnilisi parameetreid**
 - Seos kompetentsiga: **B.2.2. Tõstukite juhtimine ja hooldus.**
 - Õppija tunneb tõstukite tüüpe ja oskab valida sobiva seadme tööülesannete täitmiseks.
2. **Tunneb tõstukite ehitust, sõlmi ja agregaatide ning nende tööpõhimõtteid**
 - Seos kompetentsiga: **B.2.2. Tõstukite juhtimine ja hooldus.**
 - Õppija omandab teadmised tõstuki mehaanilisest ja elektroonilisest ülesehitusest.
3. **Teostab tõstuki tehnilise korrasoleku kontrolli ja igavahetuselist hooldust**
 - Seos kompetentsiga: **B.2.2. Tõstukite juhtimine ja hooldus.**
 - Õppija oskab teha tõstuki tehnilist kontrolli ja lihtsamaid hooldustöid.
4. **Rakendab tööohutuse põhimõtteid ja kasutab tõstukit vastutustundlikult**
 - Seos kompetentsiga: **B.2.1. Töö ladudes ja ladustamine.**
 - Õppija järgib tööohutusreegleid ja suudab ohutult juhtida tõstukit laos ja töökeskkonnas.
5. **Hindab ja analüüsib tõstuki kasutamise ohutusriske**
 - Seos kompetentsiga: **B.2.2. Tõstukite juhtimine ja hooldus.**
 - Õppija tuvastab ohukohad ja töötab välja ennetavad meetmed tööõnnetuste vältimiseks.
6. **Teostab praktilisi tõstukijuhi tööülesandeid laos ja töökeskkonnas**
 - Seos kompetentsiga: **B.2.1. Töö ladudes ja ladustamine.**
 - Õppija teostab tööülesandeid ladudes, teisaldab ja paigutab kaupu tõstukit kasutades.

3. Koolituse maht

Koolituse kogumaht akadeemilistes tundides:	
Kontaktõppe maht akadeemilistes tundides:	24
sh auditoorse töö maht akadeemilistes tundides: (õpe loengu, seminari või muus koolis määratud vormis)	20
sh praktilise töö maht akadeemilistes tundides: (õpitud teadmiste ja oskuste rakendamine õppekeskkonnas)	4

4. Koolituse sisu, õppekeskkonna kirjeldus, õppematerjalid ja lõpetamise nõuded

Õppe sisu ja õppekeskkonna kirjeldus. *Tuua peamised teemad ja alateemad sh eristada auditoorne ja praktiline osa. Esitada õppekeskkonna lühikirjeldus, mis on õpiväljundite saavutamiseks olemas. Õppematerjalid.*

Õppe sisu:

Auditoorne osa (20 akadeemilist tundi):

1. **Tõstukite liigid ja nende parameetrid (4 tundi):**
 - Tõstukite tüübid (laotõstukid, kahveltõstukid jne) ja nende kasutusvaldkonnad.
 - Tõstukite tehnilised näitajad, nagu tõstevõime, pöörderaadius ja gabariidid.
2. **Tõstukite ehitus ja tööpõhimõtted (4 tundi):**
 - Tõstukite mehaanilised ja elektroonilised osad (nt mootor, pidurid, tõstemehhanismid).
 - Tõstukite lisaseadmete ja tööorganite tööpõhimõtted.
3. **Tõstukite hooldus ja tehniline kontroll (4 tundi):**
 - Igapäevase tehnilise kontrolli ja igavahetuselise hoolduse nõuded.
 - Kuluosade vahetamine ja väiksemad hooldustööd (nt õlitamine, rehvide kontroll).
4. **Ohutud töövõtted ja tõstuki juhtimine (4 tundi):**
 - Koorma käsitlemine ja ohutu transportimine.
 - Tööohutuse reeglid ja riskide hindamine.
5. **Tööohutus ja liiklusreeglid (4 tundi):**
 - Liiklusreeglid sise- ja välistöödel, ohutu sõitmine ja parkimine.
 - Töö- ja keskkonnakaitse nõuded tõstukiga töötamisel.

Praktiline osa (4 akadeemilist tundi):

1. **Tõstuki tehnilise seisukorra kontroll ja hooldus (1 tund):**
 - Tõstuki ülevaatus, tehnilise korrasoleku hindamine ja väiksemad hooldustööd.
2. **Kauba käsitlemine ja paigutamine (2 tundi):**
 - Kauba pealevõtmine, teisaldamine ja paigutamine laoriilule, arvestades ohutusnõudeid ja tõstuki stabiilsust.
3. **Praktiline juhtimine ja tööprotsessi lõpetamine (1 tund):**

- Tõstuki käivitamine, töö lõpetamine, masina parkimine ja töökoha korrastamine.

Õppekeskkonna kirjeldus:

Koolitus toimub **Valgamaa Kutseõppekeskuse laolaboris**, kus on olemas kaasaegsed laotõstukid ja nende kasutamiseks vajalikud seadmed. Keskkond võimaldab õppijatel harjutada praktilist tõstukijuhtimist, kauba käsitlemist ja tööohutuse järgimist reaalsetes tingimustes.

Töökojas on:

- Erinevat tüüpi tõstukid (laotõstukid, kahveltõstukid).
- Kaubariivid ja ladustamise ala praktiliseks harjutamiseks.
- Vajalikud tööriistad ja seadmed tõstukite tehnilise hoolduse ja kontrolli jaoks.

Kõik ruumid vastavad tööohutuse ja tervisekaitse nõuetele.

Õppematerjalid:

- **Veebipõhised õppematerjalid:**
 - Tõstukite liigid ja ehitus: https://e-ope.khk.ee/oo/tostukite_liigid_ja_ehitus/index.html
 - Tõstukite hooldus ja tööohutus: <https://drive.google.com/drive/folders/1aaF2HaMA76iranu4qQqkLJiCbLtyfuNM?usp=sharing>
- **Kooli koostatud juhendmaterjalid:**
 - Teoreetilised juhendid tõstuki ehituse ja tööpõhimõtete kohta.
 - Hooldus- ja tööohutuse käsiraamatud.

Nõuded õppe lõpetamiseks, sh hindamismeetodid ja –kriteeriumid. *Nõutud on vähemalt 70% kontaktundides osalemine. Kirjeldada, kuidas hinnatakse õpiväljundite saavutamist.*

Õppe lõpetamise nõuded:

- Osalemine vähemalt **70%** kontaktundides (auditoorne ja praktiline osa).
- Kõigi praktiliste ülesannete edukas sooritamine ning teadmiste testi läbimine.

Hindamismeetodid ja -kriteeriumid:

1. Teadmiste test (valikvastustega test):

- Test koosneb 20 küsimusest, mis katavad tõstukite liike, ehitust, tööohutust ja hooldusnõudeid.
- **Hindamiskriteeriumid:** Testi sooritamiseks on vajalik vähemalt **90% õiged vastused**.

2. Praktiline kompleksülesanne (tõstukiga töötamine):

- Õppija peab praktilise ülesande käigus näitama oma oskusi tõstuki juhtimisel, kauba käsitlemisel ja tööohutuse reeglite järgimisel.

- Praktilise ülesande etapid:
 - Tõstuki tehnilise korrasoleku kontroll ja igavahetuseline hooldus.
 - Tõstuki käivitamine ja kauba pealevõtmine.
 - Lasti transportimine ja paigaldamine laoriulile vastavalt juhistele.
 - Töö lõpetamine ja tõstuki parkimine.
- **Hindamiskriteeriumid:** Ülesanne hinnatakse vaatluse teel, kus jälgitakse tööohutuse, masinajuhtimise ja kauba käitlemise nõuete täitmist.

Hindamiskriteeriumid:

- Õppija on saavutanud õpiväljundid, kui ta:
 - Suudab sooritada testi, mis näitab teoreetilisi teadmisi tõstukite tööpõhimõtetest ja ohutusnõuetest.
 - Teostab praktilised ülesanded tõstuki juhtimisel ja hooldamisel korrektselt, järgides ohutusreegleid ja töötades vastavalt juhistele.

Tulemuste hindamine:

- Hindamine on **mittearvestav** (A – arvestatud, MA – mittearvestatud).
- Kui õppija on osalenud vähemalt 70% kontakttundides, sooritanud teadmiste testi ja praktilise ülesande, väljastatakse **tunnistus** ning fotoga plastikkaardil tõstukijuhi tunnistus.
- Kui õppija ei saavuta kõiki õpiväljundeid, kuid osaleb vähemalt 70% kontakttundides, väljastatakse **tõend** osalemise kohta.

5. Koolitaja andmed

Koolitaja andmed. *Tuua ära koolitaja(te) ees- ja perenimi ning kursuse läbiviimiseks vajalikku kompetentsust näitav kvalifikatsioon või vastav õpi- või töökogemuse kirjeldus.*

Koolitust viib läbi kvalifitseeritud spetsialist, kellel on:

- **Erialane haridus logistika, transpordi või tehnika valdkonnas.**
- **Kutsetunnistus** või vastav kvalifikatsioon tõstukite käsitlemise ja hoolduse alal.
- Vähemalt **3-aastane praktiline kogemus** tõstukijuhtimises, ladustamises ja tõstukite hoolduses.
- **Täiskasvanute koolitaja kogemus**, mis hõlmab nii praktiliste kui teoreetiliste tundide läbiviimist, keskendudes tööohutusele ja praktiliste oskuste arendamisele.

Koolitajal on tugev praktiline taust ja laialdased teadmised tõstukite tööpõhimõtetest, ohutusnõuetest ning hooldusprotseduuridest, mida ta jagab koolituse käigus.

Õppekava koostaja:

[/Kaidi.loos@vkok.ee](mailto:Kaidi.loos@vkok.ee)

Kaidi Loos